

Poznámka ke kauze ztraceného kamionu s exponáty pro výstavu Marilyn Monroe

23.5.2013

Kauza ukradeného kamionu, němž se ztratila část výstavního fundusu a originální fotografie pro výstavu s názvem „Marilyn“, která měla být na Pražském hradě (viz www.novinky.cz), v praxi ukázala na nezbytnost dodržování základních principů mobility muzejních sbírek.

Z veřejnosti dostupných informací k celé kauze lze vyvozovat některá rozhodnutí při organizaci výpůjčky výstavy, jichž by se instituce pracující a spravující muzejní sbírky výtvarného umění měly důrazně vyvarovat. Pro profesionální práci muzea můžeme na této kauze ukázat několik nestandardních úkonů, které by z hlediska péče a ochrany sbírek podle zákona o sbírkách nikdy neměla nastat.

Prvním z těchto problematických a nestandardních kroků bylo sjednání přepravy exponátů na výstavu u firmy, která není specializovaná na transporty uměleckých děl. Navíc smluvní ujednání firmě umožnilo přenést zodpovědnost za transport na další subjekty, o jejichž profesionalitě zadavatel nebyl informován a nemohl tedy mít pod kontrolou zabezpečení vypůjčovaných předmětů, za něž by na základě smlouvy o výpůjčce měl odpovídat.

Druhým z nežádoucích prvků byl rutinní přístup dopravce k zajištění transportu jedinečných exponátů a přenesení odpovědnosti na další dopravce, kteří ani nemuseli figurovat v ujednáních mezi půjčitelem a vypůjčitelem výstavních exponátů a v případných pojistných smlouvách na nejrizikovější část výpůjčky, které by měly být v případě zahraničního transportu uměleckých děl vždy sjednány. Takže je otázkou, zda bude v takovémto případě nároky z pojistné události vůbec možno uplatnit.

Třetím z nestandardních prvků byla skutečnost, že transporty ze zahraničí podle údajů dostupných z veřejných zdrojů zřejmě nedoprovázel kurýr (odpovědný pracovník) ani vlastníka ani vypůjčující si organizace, což v případě zajišťování výpůjčky muzeem výtvarného umění v rámci ochrany jedinečných sbírkových předmětů musí být závazným pravidlem. Podmínky, které by měly určovat kdo, kdy a jak zajistí permanentní ochranu předmětů, a ujednání jak budou ošetřena identifikovaná rizika zápůjčky plynou již ze znění výpůjční smlouvy, která musí být uzavřena před vlastní realizací celé výpůjčky.

Z průběhu celé kauzy pro muzea plyne poučení, že žádný krizový scénář nepřekoná barvitou realitu a že odpovědní pracovníci muzeí musí velmi pečlivě promýšlet a zvažovat každou smlouvu, kterou podepisují, neboť ztráta či zánik byt' jen jediného předmětu ochuzuje kulturní dědictví celé euro-americké společnosti.

Metodické centrum pro muzea výtvarného umění Národní galerie v Praze